

عنوان و نام پدیدآور: توانبخشی مبتنی بر جامعه راهنمای CBR/[سازمان بهداشت جهانی]: مترجم رامین رضایی؛ ویراستاران محسن حمیدی،
محسن ایروانی، فرانک تفرشی.
مشخصات نشر: تهران: سازمان بهزیستی کشور، اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۷ ج، ۲۵۶۹ س.م.
شابک: دوره: ۰-۰-۶۵۶۹-۰-۸-۶، ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۰-۸-۶؛ ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۰-۱-۷؛ ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۰-۲-۱؛ ۳: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۰-۳-۲؛ ۴: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۰-۴-۳؛ ۵: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۰-۵-۴؛ ۶: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۰-۶-۲؛ ۷: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۹-۰-۷-۱.

و ضعیفیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: 2010, Community-based rehabilitation: CBR guidelin

مندرجات: ج. ۱. کتاب مقدماتی / مترجم رامین رضایی؛ ویراستاران محسن حمیدی، محسن ایروانی، فرانک تفرشی. - ج. ۲. مولفه سلامت / مترجم
کیوان دواتگران، ولی ا... نصر؛ ویراستار محسن حمیدی. - ج. ۳. مولفه آموزش / مترجم احمد نظری؛ ویراستاران فرانک تفرشی، محسن حمیدی،
معصومه السادات فضلی. - ج. ۴. مترجم احمد نظری؛ ویراستاران فرانک تفرشی، محسن حمیدی. معصومه السادات فضلی. - ج. ۵. مولفه
امرار معاش / مترجم علی مشیری رودسری؛ ویراستاران محسن حمیدی، محسن ایروانی، فرانک تفرشی. - ج. ۶. مولفه اجتماعی / مترجم فرانک
تفرشی؛ ویراستار محسن حمیدی. - ج. ۷. کتاب تکمیلی / مترجم محسن ایروانی؛ ویراستار محسن حمیدی. - ج. ۸. کتاب مکمل / مترجم
مهین رئیس دانا؛ محمدرضا اسدی؛ ویراستاران محسن حمیدی، محسن ایروانی.

موضوع: مملوان - توانبخشی

موضوع: بهداشت همگانی - خدمات

موضوع: توانبخشی

شناسه افزوده: رضایی، رامین. - ۱۳۴۳. مترجم

شناسه افزوده: حمیدی، محسن. - ۱۳۴۱. - ویراستار

شناسه افزوده: ایروانی، محسن. - ۱۳۵۱. - ویراستار

شناسه افزوده: فرانک، فرانک. - ۱۳۴۵. - ویراستار

شناسه افزوده: سازمان بهداشت جهانی

World Health Organization

شناسه افزوده: سازمان بهزیستی کشور، اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل

رده بندی کنگره: RD۷۹۵/۹۱۳۹۰ ت/۵

رده بندی دیوبی: ۶۱۶/۷-۶۵۱۵

شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۹۴۵۶۱

کتاب ۶: مولفه توانمندسازی، توانبخشی مبتنی بر جامعه - راهنمای CBR

ترجمه: محسن ایروانی

ویراستار: محسن حمیدی

ناشر: سازمان بهزیستی کشور

مجری: گروه انتشارات روابط عمومی

چاپ اول: ۱۳۹۲

شماره کان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: اهدایی

شناسنامه کتاب – کتابخانه WHO

توانبخشی مبتنی بر جامعه: راهنمای CBR

۱. توانبخشی.
۲. افراد معلول.
۳. خدمات سلامت اجتماعی.
۴. سیاست‌های سلامت.
۵. حقوق بشر.
۶. عدالت اجتماعی.
۷. مشارکت مشتریان.
۸. راهنمای سازمان بهداشت جهانی.
۹. یونسکو.
۱۰. سازمان بین‌المللی کار.
۱۱. کنسرسیوم بین‌المللی توسعه معلولیت.

(اطلاعه NLM : WB 320)

شابک: ۹۷۸۹۲۴۱۵۴۸۰۵۲

© سازمان بهداشت جهانی ۲۰۱۰

حق چاپ برای سازمان جهانی بهداشت محفوظ است. این کتاب از طریق انتشارات سازمان جهانی بهداشت به آدرس زیر قابل دسترس است.

World Health Organization, 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland (Tel: +41 22 791 3264; fax: +41 22 791 4857; e-mail: bookorders@who.int).

هرگونه درخواست برای تکثیر یا ترجمه انتشارات WHO – خواه برای فروش یا توزیع رایگان – باید از طریق آدرس زیر به اطلاع انتشارات WHO برسد (Fax: +41 22 791 4806). (e-mail: permissions@who.int).

عنایین به کار رفته و مطالب ارائه شده در این کتاب به این معنی نیست که هر چه توسط سازمان بهداشت جهانی مطرح شده امکان صدق در مورد وضعیت هر کشور سرزمین، شهرستان، منطقه و یا افراد ذی نفوذ و یا حد و مرزها را دارد. خطوط نقطه چین بر روی نقشه نشان‌دهنده مرز تقریبی است که هنوز در مورد آن توافق کافی وجود ندارد.

اشارة‌ای به مؤسسات خاص و یا برخی از محصولات به معنای تأیید یا توصیه توسط سازمان بهداشت جهانی و اولویت دادن به آن‌ها نسبت به دیگر مؤسسات و یا محصولات مشابه نیست. برای مستثنی کردن خطایها نام محصولات اختصاصی با حروف بزرگ متمایز شده‌اند.

تمامی اقدامات احتیاطی و معقول توسط سازمان بهداشت جهانی برای بررسی اطلاعات موجود در این کتاب انجام شده است. با این حال، هیچ نوع ضمانتی چه به صورت تلویحی و یا صريح برای مطالب به چاپ رسیده وجود ندارد. مسئولیت تفسیر و استفاده از مطالب آمده شده به‌عهده خواننده است. در هیچ شرایطی، سازمان بهداشت جهانی مسئولیت خسارت ناشی از استفاده از آن را به‌عهده نمی‌گیرد.

طراحی و صفحه‌بندی توسط شرکت ارتباطات لئیس: www.iniscommunication.com

چاپ نسخه انگلیسی در مالت

CBR راهنمای

مؤلفه‌ی توانمندسازی

فهرست مطالب:

۱	پیش‌گفتار
۹	دادخواهی و ارتباطات
۱۹	بسیج جامعه
۲۹	مشارکت سیاسی
۳۷	گروه‌های خودبیار
۴۹	سازمان‌های افراد معلول

پیش گفتار

توانمندسازی آخرين مؤلفه ماتریس توانبخشی مبتنی بر جامعه (CBR) است و يك موضوع ميانبر است. در حالی که چهار مؤلفه اول ماتریس مربوط به توسعه بخش های کلیدی (يعني سلامت، آموزش، امور معاش و امور اجتماعي) است، اما مؤلفه توانمندسازی بر اهميت توانمندشدن افراد معلوم، خانواده و جامعه محلی آنان، برای تسهيل روند عادي سازی معلومیت در همهی بخش ها و اطمینان از دسترسی و برخورداری از حقوق شان، تاكيد دارد.

واژه توانمندسازی در فرهنگ های مختلف دارای معانی متفاوتی است (۱). توانمندسازی به عبارت ساده، داشتن صدا و شنیده شدن، داشتن قدرت، خود تصمیم گیری، داشتن کنترل و یا به دست آوردن کنترل بیشتر، آزادبودن، استقلال، توانيابی مبارزه برای حقوق خود، به رسميت شناخته شدن و برخورداری از احترام برابر با سایر شهروندان و انسان ها است (۱ و ۲).

بسیاری از برنامه های CBR بر مدل پژوهشی متتمرکز شده است، یعنی ارائه خدمات توانبخشی به افراد معلوم بدون درخواست چیزی در عوض آن. اگرچه این مدل در بسیاری از افراد معلوم منجر به تغییرات مثبتی گردید، اما باعث ایجاد حالت وابستگی - نگرش گیرنده و دریافت کمته صرف خدمات - شده است. توانمندسازی وقتی آغاز می شود و اتفاق می افتد که افراد یا گروه هایی از مردم تشخیص دهند که می توانند وضعیت خود را تغییر دهند و شروع به انجام این کار نمایند. این فرایندی است که در آن آگاهی و ظرفیت سازی صورت مشارکت بیشتر در قدرت تصمیم گیری و تسلط بر امور، و نیز اقدام برای تغییر می شود (۲).

افراد معلوم، خانواده ها و جامعه، در CBR نقش مرکزی را دارند. هدف اين راهنمای تشویق و ترويج حرکت از مدل سنتی CBR به سمت مدل توسعه فراگیر مبتنی بر جامعه است. در نقطه شروع هر برنامهی توانبخشی باید توانمندسازی افراد معلوم، خانواده ها و جامعه

محلي آنان تسهيل شود تا منجر به دستیابی به اهداف کلی، پیامدها و پایداری برنامه گردد.

به چشم آمدن، صدا داشتن و فعال بودن

شورای معلومان مالاوی، که یک نهاد وابسته به وزارت افراد معلوم و سالمند است، مسئول اجرای برنامه ملی CBR در مالاوی است. این شورا با مشارکت سایر وزارت‌خانه‌ها، نظیر وزارت سلامت، آموزش و پرورش، اقتصاد، وزارت توسعه جامعه و رشد زنان و کودکان، و همچنین مجمع سازمان‌های معلومان، هیئت اعزامی کریستوفر بلیندن، انجمن بین‌المللی سایت سیورز، و انجمن نروژی معلومان فعالیت می‌نماید.

پیش‌نویس راهنمای CBR چارچوبی اصلی برای توسعه برنامه ملی CBR، همراه با کنوانسیون حقوق افراد معلوم و اهداف دهه آفریقایی برای افراد معلوم، ارائه نمود. دولت مالاوی، CBR را به عنوان رویکرد برتر برای افراد معلوم در سراسر کشور مورد تأیید قرار داده است. شورای معلومان مالاوی به طور مستقیم مسئول اجرای مؤلفه‌های سلامت، آموزش و معاش ماتریس CBR است، در حالی که برای اجرای مؤلفه‌های اجتماعی و توانمندسازی ماتریس با مجمع سازمان‌های معلومان و دیگر سازمان‌های غیردولتی، وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های افراد معلوم (DPOs) همکاری می‌کند.

شورای معلومان مالاوی، مجمع سازمان‌های معلومان و شرکای کاری‌شان به‌طور مستقیم برای توانمندکردن افراد معلوم در مناطق تحت نظر خود کار می‌کنند. اقدامات توانمندسازی با برنامه آگاه‌سازی جامعه، بسیج جامعه و سازمان دهی افراد معلوم و تشکیل شورای افراد معلوم آغاز می‌گردد. نمایندگان این شورا با حضور در کارگاه آموزشی درک بهتری از مفاهیم CBR و روند عادی‌سازی و توانایی مذاکره با مقامات محلی و دسترسی به مزایای برنامه‌های توسعه را کسب می‌نمایند. بنابراین افراد معلوم می‌توانند به بهداشت، آموزش و فرصت‌های شغلی دسترسی پیدا کنند؛ به چشم بیانند، صدای شان به گوش برسد و فعال باشند، تا این‌که مشارکت آنان و فرصت‌های برابر برای ایشان ارتقا پیدا کند و اعتماد به نفس خود را بالا ببرند.

نتایج ارزشیابی انجمن نروژی حامی معلومان نشان داد، در حالی که شورای معلومان مالاوی بر روی هر پنج مؤلفه ماتریس کار می‌کند، تمرکز اصلی و نقطه شروع آن "توانمندسازی افراد معلوم، بهویژه توانمندسازی سیاسی و اقتصادی است".

ارزشیابی برنامه CBR مالاوی نشانگر مؤثر و مفید بودن این برنامه بود، چون برنامه CBR وزارت‌خانه‌های مختلف، سازمان‌های غیردولتی و سازمان‌های افراد معلوم را گرد هم آورده است.

